

اعتیاد جنسی : آنچه متخصصان بالینی
و درمانگران باید در مورد آن بدانند
اطلاعات بالینی، ارزیابی تشخیص و درمان
پدیدآورندگان: سید ماسم سید عاشمی
"روانشناس، محقق و نویسنده"

دکتر سید حسن سعادت "عضو هیئت علمی مرکز
تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)"

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب برای انتشارات فرهیختگان دانشگاه محفوظ است. هیچ شخص یا حقوقی یا حقیقی حق چاپ و نشر تمام یا بخشی از این اثر را بدون موافقت کتبی ناشر و پدیدآورنده ندارد. به هر صورت اعم از فتوکپی، پلی کپی، جزوه و نشر در فضای مجازی... ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ ماده ۲ قانون حمایت از ناشرین مصوب مجلس محترم شورای اسلامی تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

سرشناسه : سیدهاشمی، سیدقاسم، ۱۳۷۱ -
 عنوان و نام پدیدآور : اعتیاد جنسی : آنچه متخصصان بالینی و درمانگران باید در مورد آن بدانند
 اطلاعات بالینی، ارزیابی، تشخیص و درمان/پدیدآورندگان سیدقاسم سیدهاشمی، سیدحسن سعادت.
 مشخصات نشر : تهران : فرهیختگان دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۱۴۴ ص : جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۵-۱۱۵-۹
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 موضوع : اعتیاد جنسی
 موضوع : Sex addiction
 موضوع : اعتیاد جنسی -- درمان
 موضوع : Sex addiction -- Treatment
 شناسه انفرادی : سعادت، سیدحسن، ۱۳۵۰ -
 شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)
 رده بندی دنگره : ۱۳۹۷ س۹۶الف / ۵۶۰ / RC
 رده بندی دویی : ۸۵۸۳/۶۱۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۲۵۲۱۶۳

ناشر : فرهیختگان دانشگاه با همکاری دانشگاه بقیه الله (عج)

مدیر مسئول: مهندس علیرضا لچینانی

عنوان کتاب : اعتیاد جنسی: آنچه متخصصان بالینی و درمانگران باید در مورد آن بدانند

(اطلاعات بالینی، ارزیابی، تشخیص و درمان)

پدیدآورندگان : سید قاسم سید هاشمی / دکتر سید حسن سعادت

طراح جلد: شهاب طایفه زندیان

چاپ و صحافی: رامین

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۷

تیراژ : ۵۰۰ جلد

قیمت : ۲۵۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۵-۱۱۵-۹

ساختمان مرکزی : تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر کوچه پارس/ پ ۶ طبقه ۳

تلفن روابط عمومی : ۰۹۱۲۱۳۰۸۶۳۹-۶۶۴۹۰۱۷۸-۶۶۴۹۰۱۷۹

پایگاه اینترنتی : www.fardpub.ir

مقدمه مؤلف

اعتیاد جنسی با افکار و اعمال جنسی مداوم و شدید مشخص می شود که تغییر می بر زندگی افراد دارد. معتادان جنسی تلاش های فراوانی برای کنترل و یا به تعویق انداختن احساسات و اعمال جنسی انجام می دهند که با شکست همراه است. اعتیاد جنسی به تنهایی از یک عامل و علت مشخصی نیست و تصور می شود که عوامل زیستی، روانشناختی و اجتماعی مختلفی به توسعه آن کمک کنند. اعتیاد جنسی همانند شرایط روانپریشی، بزرگ، دارای فاکتورهای همپوشان با اختلالات روانی هستند که در برخی گروه ها در جاده معده مان جنسی و افراد مبتلا به بیماری های عفونی (HIV/AIDS) شیوع بیسر دارد.

اگرچه برخی از مکانیزم های نوروییولوژیکی روانشناختی اعتیاد جنسی مشخص گردیده است، ولی در حال حاضر درمان دارویی یا روانشناختی قطعی برای این اختلال وجود ندارد و این امر نیز تا حدودی به دلیل ساختار چتری بودن اعتیاد جنسی است که شامل گروه هایی از انواع مختلف رفتارهای مشکلزا است. در سال های اخیر پژوهش های زیادی در این حوزه صورت گرفته است که منجر به آشکار شدن ابعاد مختلف اعتیاد جنسی و فهم دقیق تر آن شده است. با این حال، اختلاف نظرهایی هم در زمینه ترمینولوژی و طبقه بندی این اختلال در منابع دیده می شود. با درک واضح تر سبب شناسی و ویژگی های مربوط به اعتیاد جنسی، می توان از پیامدهای منفی این اختلال شامل احتمال از دست دادن شغل، مشکلات

قانونی، انزوای اجتماعی و میزان بالاتر طلاق و خطرات بهداشتی احتمالی مرتبط با بیماری های جنسی مقاربتی، پیش گیری کرد و به افراد خانواده های درگیر در این اختلال و مخصوصاً پریشانی های بوجود آمده در روابط متعهد زوج کمک شایانی صورت گیرد.

با توجه به اینکه پژوهش های انگشت شماری در ایران در ارتباط با اعتیاد جنسی صورت گرفته است و بیشتر نظرات کارشناسان به صورت گمانه زنی بوده تا اینکه به یک پژوهش معتبر استناد شود، این امر نویسندگان را بر آن داشت که ضمن ارائه پژوهش های صورت گرفته خود در ایران، اطلاعات غنی درباره اعتیاد جنسی فراهم کنند. امید است که اطلاعات ارائه شده در این کتاب، ضمن اینکه به عنوان یک منبع کمک کننده برای دانشجویان و محققان از اعتیاد جنسی باشد، همچنین برای پژوهشگران در رسیدن به اهداف مطالعات را تسهیل نماید.

سخن آخر اینکه از همه خوانندگان کتاب از جمله اعضای هیئت علمی، محققین و دانشجویان استدعا دارد نظرات ارزشمند خود را به آدرس seyedhashemi@azaruniv.ac.ir و یا ada350@gmail.com ارسال نمایند.

- ۴-۵ رویکردی یکپارچه به علت شناسی اعتیاد جنسی.....۴۷
- ۵- همه گیر شناسی.....۵۰
- ۶- پایه های نوروبیولوژیکی اعتیاد جنسی.....۵۵
- ۷- اعتیاد جنسی و همبندی آن با اعتیاد به مواد مخدر.....۶۱
- ۸- مسمودی و تشخیص افتراقی.....۶۵
- ۹- اعتیاد جنسی و پارافیلیا.....۷۴
- ۱- پارافیلیا، اختلالات پارافیلیک.....۷۷
- ۲- سبب شناسی اعتیاد جنسی و پارافیلیا.....۸۰
- ۳-۹ رابطه بین اعتیاد جنسی و پارافیلیا.....۸۲
- ۴-۹ درمان اعتیاد جنسی و پارافیلیا.....۸۳
- ۱۰- تفاوت های جنسیتی در اعتیاد جنسی.....۸۶
- ۱۱- اعتیاد جنسی در میان نوجوانان.....۸۹
- ۱۲- سنجش و ارزیابی.....۹۱
- ۱۳- درمان.....۱۰۳
- ۱-۱۳ درمان شناختی - رفتاری.....۱۰۴
- ۲-۱۳ روان درمانی روان پویشی.....۱۰۵
- ۳-۱۳ درمان دوازده گام.....۱۰۷
- ۴-۱۳ زوج درمانی.....۱۰۸
- ۵-۱۳ درمان روانی داروشناختی.....۱۱۰
- ۶-۱۳ رویکرد یکپارچه سازی.....۱۱۵
- ۱۴- نتیجه گیری.....۱۲۳
- منابع.....۱۲۴

۱- چشم انداز چالش های رفتار جنسی مشکل ساز:

اعتیاد جنسی یا فزون کنشی جنسی

بیچ‌دانه‌ی در زمینه سکسولوژی به این اندازه توجه زیادی پیدا نکرده و یا در میان درمانگران اختلاف نظر درست نکرده است و اعتیاد جنسی به عنوان رفتارهای جنسی مشکل ساز یا خارج از کنترل ملاحظه شده است و نیز اصطلاح و عبارت بهتری است. بسیاری از درمانگران و عامه مردم این رفتار را «اعتیاد جنسی»^۱ منتسب می کنند (کارنز، ۱۹۸۷). برداشت و استنباط از رفتارهای جنسی می تواند با توجه به جهت گیری نظری و باورهای شخصی یا اجتماعی متخصصان بالینی یا محققان متفاوت باشد (کلمن، ۲۰۰۳). این برداشت ها همچنین می تواند متأثر از آموزش و تخصص متخصصان بالینی و انواع بیماری را راجعه کننده باشد. برای مثال، یک متخصص بالینی که با مجرمان جنسی یا افراد مبتلا به اختلالات پارافیلیک کار می کند تفکر متفاوتی از رفتارهای مشکل ساز جنسی نسبت به یک درمانگر با بیماران مبتلا به ناکارآمدی جنسی، تمایلات پایین و یا مشکلات زناشویی دارد (سید هاشمی، ۱۳۹۵).

¹ Sexual addiction

ظهور اعتیاد جنسی در ادبیات بالینی با اصطلاحات مختلف برای این وضعیت از قبیل حشری بودن زنان^۱ (نیمفومانیا)، شهوت پرستی مرد^۲، دون ژوانیسم^۳ (رینهارت و مک کیب^۴، ۱۹۹۷)، اجبارگری جنسی^۵، تکانشگری جنسی^۶ (میک و هولاندر^۷، ۲۰۰۶)، رفتار جنسی خارج از کنترل^۸ (بنکرافت^۹، ۲۰۰۸)، و رفتار فزون کنشی جنسی^۹ (کافکا^{۱۰}، ۲۰۱۰) استفاده شده است.

در سال ۱۸۱۲ رفتارهای جنسی مفرط توسط بنجامین راش^{۱۱}، پزشک و یکی از ۷ مؤسس اصلی ایالات متحده آمریکا به صورت بالینی ثبت شد (راش، ۱۹۷۹). در سال ۱۹۰۰، کرافت-ایبنق^{۱۲} بیمارانی را توصیف کرد که به عنوان سکسوال هایپر استیزیا (فزون حساسی جنسی)^{۱۳} نامیده می شدند و آن را بازتاب امین علت افزایش غیرطبیعی (تابهنجار) میل جنسی دانست (کرافت-ایبنق، ۱۹۱۵). مفهوم اعتیاد جنسی در

¹ nymphomania

² satyriasis

³ Don Juanism

⁴ Rinehart, & McCabe

⁵ Sexual Compulsivity

⁶ Sexual Impulsivity

⁷ Mick, & Hollander

⁸ Bancroft

⁹ Hypersexual Behavior

¹⁰ Kafka

¹¹ Benjamin Rush

¹² Krafft-Ebbing

¹³ sexual hyperesthesia

اواسط سال ۱۹۷۰ معرفی شد. اورفورد^۱ (۱۹۸۵) اولین کسی بود که رفتار رفتار جنسی مفراط غیر پارافیلیا^۲ را به عنوان وابستگی جنسی مفهوم سازی کرد. اورفورد این رفتار جنسی خارج از کنترل را به عنوان یک اعتیاد جنسی شناسایی و با رفتار اعتیاد به الکل مقایسه کرد. او این رفتار را به عنوان یک الگوی ناسازگارانه از استفاده و کنترل رفتاری مختل شده که با عواقب نامطلوب همراه بود، توصیف کرد (اورفورد، ۱۹۷۸). در کتاب پرفروش کینزی^۳ از سه راهه: درک اعتیاد جنسی^۴، "پاتریک کارنز^۴ اعتیاد جنسی را به عنوان یک وضعیت آسیب شناسی روانی متداول کرد (کارنز، ۲۰۰۱). این کتاب منجر به "تشریح یک سری از کتاب ها و مقالات در مورد رفتار جنسی مفراط شد.

پس از آن کینزی^۵ و همکارانش مفهوم خروجی^۶ جنسی کلی را توصیف کردند. آن مفهوم مربوط به مجرای تناسل از گاسم های هفتگی می شود که توسط هر ترکیبی از خروجی جنسی به عنوان مثال، خودارضایی^۷، آمیزش جنسی^۸، رابطه جنسی دهانی^۹ به دست می آید (کینزی،

^۱ Orford

^۲ nonparaphilic

^۳ Out of the Shadows: Understanding Sexual Addiction

^۴ Patrick Carnes

^۵ Kinsey

^۶ outlet

^۷ masturbation

^۸ sexual intercourse

^۹ oral sex

(کینزی، پمروی، مارتین و اسلون^۱، ۱۹۴۸). بر اساس گزارش میک و هلندر (۲۰۰۶)، اعتیاد جنسی می‌تواند به عنوان یک اختلال در طیفی از تکانشگری - جبری مفهوم سازی شود. از این منظر هر دوی تکانشگری و اجبارگری با هم وجود دارند. در ابتدا تکانشگری با چرخه (لذت، انگ ختنه و یا ارضا) آغاز می‌شود و پس از آن مولفه اجبارگری منجر به تداوم رفتار می‌شود.

در دهه گذشته در این حوزه تغییرات چشمگیری به وجود آمده است که بدون شک یکی از اصلی‌ترین دلایل این امر گسترش سریع اینترنت و فراگیری آن در ابعاد مختلف زندگی افراد بوده است. درحقیقت، امروزه تعداد رو به افزایشی از متخصصان جنسی در دام رابطه جنسی اینترنتی گرفتار می‌شوند، درحالی‌که ساعتهای زیادی را به دسترسی به سایت‌های پورنوگرافی، اتاق‌های گفت‌وگو (Chat Room) و مواجهه جنسی آنلاین واقعی اختصاص می‌دهند (اشنایدر^۲، ۲۰۰۴). یافته‌هایی حول عبارت "اعتیاد جنسی" در فرضیه‌های درمانی و نظری وجود دارد. یک پایه منتقدانه آن فلسفی هست: گزارش شده بود این برچسب‌گذاری طبیعی جنسی (برای مثال، خودارضایی و استفاده از پورنوگرافی و غیره) را لکه دار کرده و آسیب شناسانه^۳ می‌کند، تنها به این دلیل که ممکن است مطابق

^۱ Kinsey, Pomeroy, Martin, & Sloan

^۲ Schneider

^۳ pathologized

با هنجارهای جنسی تایید شده به وسیله برخی گروه‌های فرهنگی خاص نباشد. منتقدان باور داشتند این برچسب، رفتارهای جنسی هنجاری را بر اساس استانداردهای اخلاقی فردی زیر سوال می‌برد که "افراطی و بیش از اندازه"^۱ هستند. پایه دیگر حرفه ای بود: به نظر می‌رسید این برچسب راجع بانه، نیاز به یک ارزیابی بالینی جامع را نادیده می‌گیرد، یک ارزیابی که بتواند به سری الظهارات متنوع دغدغه‌های جنسی مراجع را به همراه دیگر مشکلات احتمالی سلامت روانی توصیف کند (وودی^۲، ۲۰۱۱).

^۱ excessive^۲ Woody